

וממגד ארץ ומלואה ורצון שכני סנה לפרשת שמות הרב יצחק דור- ראש הישיבה

באחד השלבים בחייו של ירמיהו הנביא, הוא מותקף ועובר התעללויות פיזיות קשות ע"י אנשי השלטון ביהודה שאינם אוהבים את נבואותיו. בשלב זה ירמיהו מנסה לא להנבא "כי היה דבר ה' לי לחרפה ולקלס כל היום". אבל הוא לא מסוגל לכבוש את דבר ה' הבוער בו כדברי הכתוב: "ואמרתי לא אזכרנו ולא אדבר עוד בשמו, והיה בליבי כאש בוערת עוצר בעצמותי ונלאיתי כלכל ולא אוכל". ירמיהו מנסה ל"הכיל" את נבואתו ואינו מצליח כי דבר ה' בקרבו הוא כאש בוערת אשר איננה מכלה את הגוף, היא עצורה בעצמותיו וחיבת לצאת החוצה.

יתכן מאוד שאת הדימוי הזה רואה ומרגיש משה בחזיון הסנה "הבוער באש ואיננו אוכל". הרבה מאוד פרשנויות ישנן למעמד הסנה ולסמליות שבו. הז"ל ובעקבותיהם הפרשנים נתנו הרבה הסברים לחזיון המופלא הזה שעל שמו אולי נקרא כל ההר "הר סיני", והקב"ה בעצמו נקרא "שכני סנה", השוכן בתוך הסנה. (בברכות יוסף בפרשת וזאת הברכה). את הפרשנות האישית למשה במעמד הסנה רואה רש"י בפרשה. על הפסוק "וזה לך האות כי אנוכי שלחתיך" מפרש רש"י: "וכדאי אני להציל כאשר ראית הסנה עושה שליחותי ואיננו אוכל, כך תלך בשליחותי ואינך ניזוק".

כלומר הסנה הוא רמז למשה, ולהגנת הקב"ה אדון הנביאים בשליחותו ביד ה'.

ומתאימים הדברים גם להולך בדרכו של משה רבינו, ירמיהו הנביא מן הכהנים אשר בענתות, אשר כמשה גם הוא איננו רוצה לקבל את השליחות: "ואומר אהה ה' אלוקים הנה לא ידעתי דבר כי נער אנוכי. ויאמר ה' אלי אל תאמר נער אנוכי כי על כל אשר אשלחך תלך ואת כל אשר אצווך תדבר, אל תירא מפניהם כי אתך אני להצילך נאום ה'. וישלח ה' את ידו ויגע על פי ויאמר הנה נתתי דברי בפוך" (ירמיהו פרק א').

כמשה כשעתו אשר איננו יודע לדבר מחויב ירמיהו להיות נביא, וכמשה אשר הוא כבד פה וכבד לשון, ידבר הקב"ה מפיו.

באופן ברור מבטיח לו הקב"ה הגנה: "אל תירא מפניהם כי איתך אני להצילך נאום ה'", וכפרשנותו של רש"י למעמד הסנה זוהי הבטחה של הקב"ה גם למשה רבינו: "תלך בשליחותי ואינך ניזוק".

אבל נשאלת שאלה גדולה, מה עם הסבל העצום שסבל ירמיהו הנביא, אחרי ההבטחה: "כי איתך אני להצילך נאום ה' "? היכן ההצלה הגדולה?

אם נחזור למעמד הסנה נראה שהכל רמוז במה שמתואר בפסוקים. הסנה אמנם לא אוכל ולא נשרף, אבל ישנה אש הבוערת בתוך הסנה.

האש איננה מכלה אבל היא שורפת. לימדנו ירמיהו הנביא שהנבואה משולה לאש הבוערת מבפנים וחיבת לצאת החוצה, כנראה תוך כדי ייסורי נפש גדולים. הקב"ה הבטיח למשה ולירמיהו שילכו בשליחותו ולא יינזקו נזק בלתי הפיך, אבל אין שום הבטחה שהאש לא תכאב בבעירתה ושהחיים של הנביא יהיו פשוטים.

בהקשר זה מופלאים דבריו של בעל "הכלי יקר", רבי אפרים מלונשץ בן דורו של המהר"ל מפראג הרואה בסנה הקוצני את עם ישראל הקוצני והמכאיב איש לרעהו, אפילו בלב הגלות הארוכה והם גורמים לאש המחלוקת הבוערת לפגוע ולהכאיב. אכן משה רבינו סבל את נחת זרועם של "הקוצים" הללו עוד מנעוריו "מי שמך לאיש שר ושופט עלינו", וסבל כל הזמן עד השיא בפרשת קורח.

ובכל זאת דבר ה' יוצא מתוך הסנה ומשה והנביא ירמיהו "איננו אוכל".

ומהפרט לכלל.

חיו של הנביא ומעשיו מוקבלים לחייו של העם שאותו הוא צריך להנהיג.

ואכן, "רבי אלעזר בן ערך אמר: "מפני מה נגלה הקב"ה משמי מרום והיה מדבר עם משה מתוך הסנה, והלוא היה לו לדבר מראש הרים ומגבהי עולם ומארזי הלבנון? אלא השפיל עצמו ודיבר מתוך הסנה".
(מיכלתא דרשב"י)

הסנה יסמל את שפלות הרוח והענווה של משה אדון הנביאים ואת הקב"ה השוכן את שפל הרוח.

כמו כן יסמל הסנה את הקב"ה הנמצא עם ישראל בצרתם, "עימו אנוכי בצרה", ואפע"פ שיהיו סבל וייסורים, נצח ישראל לא ישקר!

מופלא לראות שהמסר האישי לנביא הוא בדיוק המסר לחיים של עם ישראל!

שבת שלום ומבורך!